

Un sistema de reg amb poca aigua

01.

El sistema de reg que us presentem en aquest article permet regar amb molt poca aigua. Es tracta d'utilitzar gerres de ceràmica porosa enterrades a terra. Això sí, no val qualsevol tipus de ceràmica, cal que aquesta tingui la porositat dels càntrics d'estiu.

TEXT I IMATGES: REDACCIÓ¹

Segur que hem sentit a parlar del reg gota a gota com d'un sistema de reg eficient, pel que fa a estalvi d'aigua, però probablement això només és cert si parlem d'horts professionals. En un hort domèstic, on tenim cultius molt diferents convivint en poc espai i, entre mig, forats on no hi ha cap planta, probablement estalviarem aigua regant a mànegua o, millor, amb galleda o regadora. D'aquesta manera podrem regular més bé l'aigua que lliurem a cada planta. Clar que aquest estalvi

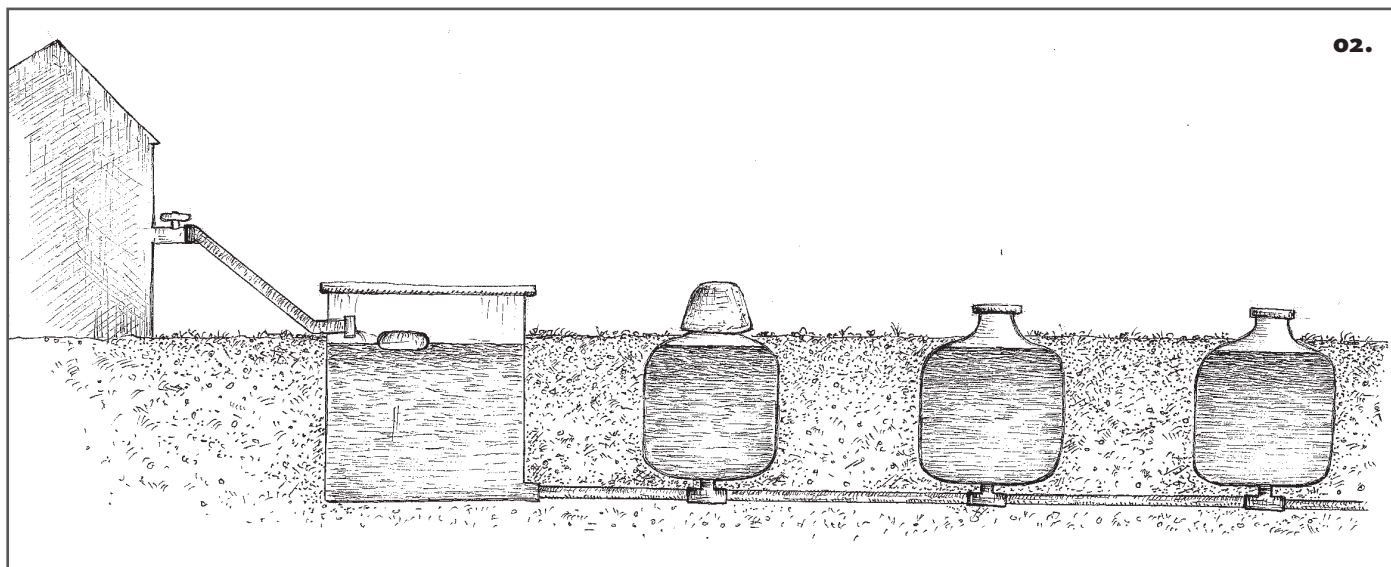
d'aigua serà gràcies a un augment considerable del temps que hem de dedicar a regar, massa temps per a un cultiu professional. Haurem de valorar quin és el bé més escàs: l'aigua o el temps.

Reg amb gerres

Aquest estiu hem volgut provar un sistema molt antic de reg que consisteix en enterrar gerres² de ceràmica porosa. Volem que les gerres tinguin la mateixa porositat que tenen els càntrics d'estiu, que refres-

quen l'aigua perquè permeten que, a través de les seves parets, se n'evapori una part. Per tal que el sistema funcioni necessitem, també, que el sòl sigui argilós o contingui molta matèria orgànica. Això és perquè, un cop enterrada la gerra, l'aigua l'abandona per capil·laritat, i en un sòl molt sorrenc i amb poca matèria orgànica aquesta capil·laritat no es dona.

Abans de decidir quina distància deixarem entre gerra i gerra n'hem

02.

1. Agraïm al Julio Cantos la informació que ens ha proporcionat sobre la tècnica.
2. A Estats Units les anomenen ollas, perquè van importar la tècnica de Mèxic.
3. Si busqueu per "ollas irrigation" en trobareu molta.

d'enterrar una, omplir-la d'aigua i, l'endemà, observar on arriba la taca d'humitat que ha generat, és la zona on haurem de plantar els nostres cultius. On s'acaba la taca humida pot començar la taca humida d'una altra gerra. Normalment plantarem entre cinc o deu centímetres lluny de la paret del cos de la gerra. Si el que fem es sembrar llavor al voltant, hem d'assegurar-nos de mantenir la superfície regada fins que les plàntules siguin prou grans com per anar a buscar l'aigua a la gerra.

La gràcia del mètode està en que la quantitat d'aigua que surt de la gerra a través de les seves parets depèn en gran mesura de la quantitat d'aigua que la planta extreu del sòl. L'aigua que la planta no necessita es queda a la gerra i no s'evapora ni desapareix per escorrentia. Aquest sistema de reg és fins a 10 vegades més eficient que el reg convencional. Per altra banda, el fet que l'aigua no arriba a la superfície, ens garanteix que les herbes no seran un problema.

Amb torretes

Si busquem informació a internet sobre el tema³, trobareu que és pot regar d'aquesta manera utilitzant les torretes típiques de ceràmica, tapant el forat del cap de vall amb un suro i la boca amb un plat a mida. Ho hem provat i no totes les torretes funcio-

nen. N'hi ha que no són prou poroses i no deixen anar ni gota d'aigua.

És millor no afegir fertilitzants líquids, o té de compost a la gerra per no tapar-ne els porus. Si l'aigua és molt calcària les gerres aniran perdent porositat. Caldrà desenterrar-les i remullar-les en vinagre. Si veiem que mantenen la porositat, a l'hivern podem deixar-les enterrades, segellant la boca, per tal que es mantinguin buides, i protegint la part visible del gel.

Automatització del sistema

A l'hora de regar, per estalviar feina, podem muntar una xarxa de tubs connectats a l'aixeta que omplin totes les gerres alhora. Clar que haurem d'estar al cas de tancar l'aixeta sense que vessin massa. El sistema es pot automatitzar del tot si enterrem les gerres a nivell i les connectem a un dipòsit, també enterrat al mateix nivell amb una boia que en tanqui l'entrada quan tot és ple (vegeu el dibuix). D'aquesta manera aconseguirem, de passada, que les gerres estiguin sempre plenes, la qual cosa agrairan aquells cultius que volen un subministrament constant d'aigua, com seria moniatos, carbasses, carbassons i els vegetals de fulla (cols, apis i enciams). Per implantar el sistema necessitarem gerres foradades pel cul (o torretes poroses ja amb el forat fet). ❁

01. Les gerres, d'uns 3 litres de capacitat, tenien una paret recta que va facilitar el seu colgat.

02. Il·lustració: Manel Ariza.

03. Fer el forat on enterrar les gerres en un hort en saó va ser fàcil. Només vam deixar que sobresortís el broc i la tapa.

04. Foto: Juan Sánchez Amorós. Al voltant d'algunes de les gerres hi vam plantar tres brots de moniato. Altres brots els vam plantar, d'un en un, un tros més enllà. Hem estat donant la mateixa quantitat d'aigua a cada planta, només que a les plantes properes a gerra l'aigua s'abocava dins d'aquesta, mentre n'hi cabia. Les plantes agrupades al voltant de la gerra han crescut força més que les aïllades. Caldrà veure com va la collita. Ens aquestes setmanes de calor i secada extrema que hem patit durant el juliol i agost, les gerres s'havien de reomplir cada dos dies.

ON TROBAR GERRES

Les del nostre experiment vam comprar-les a Pàmies Hortícoles (Balaguer). Són fabricades a Agost (Alacant) i van costar 12€ cada una.

Hem parlat amb els ceramistes Joan Cortiella, de la Galera i Cisco Sambola de Verdú, i provarem la tècnica amb peces seves. Us animem a contactar amb el terrissaire que tingueu més a la vora i a afegir-vos a l'experiment.

